

ע"פ 6174/14 - סיימון פרידמן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 6174/14

לפני: כבוד הנשיא א' גרוניס

המערער: סיימון פרידמן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום בנצרת
מיום 5.9.2014 בת"פ 15813-08-13 שניתנה
על ידי כבוד סגנית הנשיא ל' יונג-גפר

בשם המערער: עו"ד אלי סגל

פסק-דין

1. לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום בנצרת (כבוד סגנית הנשיא ל' יונג-גפר) מיום 5.9.2014, שלא לפסול עצמו מלדון בת"פ 15813-08-13.

2. ביום 11.8.2013 הוגש נגד המערער, שהינו שוטר, כתב אישום בעבירות של תקיפה, איומים ונהיגה בפזיזות ורשלנות. עד כה התנהל בתיק דיון הוכחות אחד, ביום 5.6.2014, אשר בעקבותיו הוגשה בקשת הפסלות לערכאה הדיונית. באותו דיון העיד המתלונן ונחקר בחקירה ראשית, חקירה נגדית וחקירה חוזרת. דיון הוכחות נוסף נקבע ליום 3.11.2014 ובו עתידים להיחקר ארבעה עדים נוספים מטעם המשיבה.

עמוד 1

3. ביום 9.6.2014 הגיש המערער בקשה לפסילת כבוד סגנית הנשיא יונג-גפר. בבקשה נטען כי הדרך בה ניהל בית המשפט את הדיון העידה כי בית המשפט גיבש דעתו ביחס להליך המתנהל בפניו, וכי לא יוכל לשקול את הראיות שהובאו ושיבואו בפניו בעתיד ללא משוא פנים. לטענת המערער, קבע בית המשפט באופן נחרץ, אף בטרם הוצגו בפניו כלל הראיות, כי עדות המתלונן אמינה וכי על המערער לחתור להסדר טיעון עם המשיבה. עוד טען המערער, כי בית המשפט איפשר למשיבה לשאול שאלות מנחות בחקירה הראשית, ומנע מבא כוחו שלו לערוך חקירה נגדית יסודית ומעמיקה. כמו כן טען המערער, כי בית המשפט קבע שנפל פגם בחקירת המשטרה וזאת בשל היותו של המערער שוטר, על אף שכלל לא הוצגו ראיות לעניין זה. בנוסף לכל, הלין המערער כי בפרוטוקול הדיון חסרות "מאות שורות ואמירות".

4. בתגובתה לבקשת הפסלות, הציגה המשיבה תיאור עובדתי שונה מזה של המערער. המשיבה טענה כי בית המשפט איפשר למערער לבצע חקירה ארוכה ונרחבת, אף בעניינים אשר אינם שנויים במחלוקת. עוד טענה המשיבה, כי אף שהפרוטוקול אינו מושלם, הוא מייצג נאמנה את שהתרחש בדיון. לגבי התבטאויות בית המשפט בעניין אמינות המתלונן והסדר טיעון, הסבירה המשיבה בתגובתה כי בית המשפט סייג את התבטאותו באומרו כי הדברים נכונים לאותו שלב של הדיון. נוכח זאת, סברה המשיבה שאין חשש למשוא פנים של בית המשפט.

5. בהחלטה מיום 5.9.2014 דחה בית המשפט (כבוד סגנית הנשיא יונג-גפר) את בקשת הפסלות. בהחלטתו ציין בית המשפט כי "העובדות הנטענות בבקשת הסניגור רחוקות מן המציאות כרחוק מזרח ממערב". כך, ביחס לטענה כי איפשר למשיבה לשאול שאלות מדריכות בחקירתה הראשית, קבע בית המשפט כי "לא היו דברים מעולם". לגבי הטענה, כי בית המשפט התערב שלא לצורך בחקירה הנגדית והפריע לסניגור לבצע את חקירתו, קבע בית המשפט כי התערב בחקירה רק כאשר השאלות חזרו על עצמן או שהיו בלתי רלוונטיות. לגבי הטענה כי בית המשפט הביע עמדה נחרצת ביחס לאמינות המתלונן וכי הפנה את המערער לגבש הסדר טיעון, הסביר בית המשפט כי דבריו נאמרו רק בתום שמיעת הראיות של אותו היום וכי מה שנאמר הוא שבית המשפט התרשם לחיוב מעדותו של המתלונן וכי הוא מניח כי גם התרשמות הצדדים הייתה דומה, ואולי יש בכך לגרום לצדדים לשקול הסדר טיעון, תוך שהוא מסייג את האמירה בכך שהדברים נאמרים טרם שמיעת יתר הראיות ומבלי לקבוע עמדה סופית.

6. בערעור שלפניי, חוזר המערער על הטענות שהעלה בבקשת הפסלות. המערער מוסיף וטוען כי תגובת המשיבה והחלטת בית המשפט תומכים בתשתית העובדתית שהציג ומחזקים את טענותיו. המערער צירף לערעור בקשה לתיקון פרוטוקול הדיון. לא היה כל מקום לצרפה לערעור זה. על בעל דין הסבור כי הפרוטוקול אינו משקף את המציאות נאמנה, לפנות בבקשה מתאימה לתיקון הפרוטוקול לאותו בית משפט. השגה על החלטות ביניים של בית המשפט בהליך פלילי ניתן להביא במסגרת ערעור על פסק הדין שיוגש, ולא במסגרת של הליכי פסלות (ע"פ 6101/10 איצחייק נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (30.8.2010)). על כן איני רואה מקום להתייחס לבקשה זו.

7. דין הערעור להידחות. סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובע כי המבחן לפסילת שופט הוא קיומו של חשש ממשי למשוא פנים. המערער טוען כי ניתן ללמוד על משוא פנים של בית המשפט משלושה היבטים שונים של ההליך, אליהם אתייחס לפי סדרם.

8. ראשית, המערער משיג על החלטות בית המשפט בנוגע לניהול הדיון והחקירות. בפרט משיג המערער, על כך שבית המשפט הגביל אותו בחקירתו וצייד בעת החקירה בעד, תוך שהוא מחזק את אמינותו. איני סבור כי יש בטענות

אלה בכדי לגבש עילת פסלות. על בית המשפט מונחת האחריות לנהל את הדיון כך שיביא לחקר האמת בצורה היעילה ביותר. מעורבות בית המשפט בהליך המתקיים לפניו אינה מעידה בהכרח על חוסר אובייקטיביות מצדו (ראו, למשל, ע"פ 9430/02 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.2.2002); ע"פ 1996/91 הורוביץ נ' מדינת ישראל ואח', פ"ד מה(3) 842, 837 (1991); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 182 (2006) (להלן - מרזל)).

9. הכלל הוא שהחלטות דיוניות, כשלעצמן, אינן מקימות עילת פסלות (ראו, למשל, ע"פ 55/14 כהן נ' מדינת ישראל - עיריית נתניה, פסקה 3 (6.1.2014); ע"פ 1728/14 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.3.2014) (להלן - עניין כהן); מרזל, עמודים 174-175). כלל זה יפה אף לטענת פסלות המבוססת על רצף של החלטות דיוניות (ראו, למשל, ע"פ 3504/92 הלפרן נ' מדינת ישראל (28.10.1992); מרזל, עמוד 175). מקומו של ערעור על החלטות כאמור איננו במסגרת ערעור פסלות, כי אם בערעור לפי סדרי הדין הרגילים הנוהגים בפלילים.

10. שנית, טוען המערער כי התבטאויותיו של בית המשפט ביחס למהימנותו של המתלונן, מעידות כי בית המשפט נעול בדעתו כנגד המערער. לא מצאתי ממש בטענת המערער. כדי לקבוע שנתגבשה עילה המצדיקה פסלות על סמך התבטאות של בית המשפט, על ההתבטאות להעיד על קיומו של חשש ממשי למשוא פנים. חשש זה למשוא פנים יש לבחון לאור נסיבות המקרה (ראו, למשל, עניין כהן, פסקה 5; מרזל, עמוד 194). טענת פסלות בשל התבטאות של שופט שתקבל רק במקרים בהם בית המשפט ישתכנע כי השופט גיבש דעתו, כך שלא ניתן לשכנעו בעמדה אחרת בהמשך ההליך (ראו ע"פ 2463/13 מדינת ישראל נ' קאהן, פסקה 8 (11.4.2013)).

11. מעיון בהתבטאויותיו של בית המשפט בפרוטוקול נשוא בקשה זו, לא עולה כל חשש למשוא פנים. כפי שנקבע בפסקה, פרוטוקול הדיון משקף את שאירע בדיון, וכל הטוען אחרת, עליו נטל ההוכחה, כאשר נטל זה גובר מקום בו לא הוגשה בקשה לתיקון הפרוטוקול בערכאה הראשונה (ראו, למשל, ע"פ 4165/13 ד. רותם ומאור (2009) בע"מ נ' מדינת ישראל, עמ' 6 (13.6.2013); ע"פ 3512/14 דג'לדטי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (20.5.14); ע"פ 2174/90 ארליכסון נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (18.7.1990); וכן השוו, ע"א 6207/08 THE NORTH FACE INC נ' כוכב הצפון הציוד ומחנאות בע"מ, פסקה 10 (3.11.2008); ע"א 10412/06 כוח"י נ' רשות שדות התעופה בישראל, פסקה 6 (23.4.2007)).

12. בית המשפט אמנם פירט בהחלטתו מספר התבטאויות אשר נאמרו על ידו ולא תועדו בפרוטוקול, אך התבטאויות אלו אינן מאששות את טענות המערער ואינן מעלות כל חשש למשוא פנים. כפי שנקבע לא אחת, קיימת חזקה כי תיאורו העובדתי של בית המשפט את מהלך הדיון הוא זה המשקף נאמנה את המציאות. עוד נקבע, כי הנטל על המבקש לסתור את בית המשפט בעניין זה הוא נטל כבד (ראו, למשל, ע"פ 344/99 בשן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(2) 613, 599 (1999); ע"פ 3161/09 יחזקאל נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (26.7.2009); ע"פ 2749/14 גאון נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (18.4.2014) (להלן - עניין גאון)). בענייננו, סבורני כי המערער לא עמד בנטל כבד זה.

13. שלישית, המערער סבור כי הצעתו של בית המשפט שהצדדים ישקלו להגיע להסדר טיעון, מעידה על כך שדעתו גובשה. ברם, הפסיקה מורה כי ניסיונות מצד בית המשפט להביא את בעלי הדין להסדר טיעון אינם מעידים ככלל על משוא פנים, ואין לראות בהם משום נקיטת עמדה לגופו של ההליך (ראו, למשל, ע"פ 964/10 חלידו נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (16.2.2010); ע"פ 5102/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (9.8.2010); עניין גאון, פסקה 12; מרזל, עמוד 180).

14. סיכומו של דבר, באתי למסקנה כי הטענות שהועלו בערעור אינן מקימות חשש ממשי למשוא פנים, המצדיק את פסילתה של כבוד סגנית הנשיא יונג-גפר מלשבת בדיון. הערעור נדחה איפוא, בלא שהמשיבה נדרשה להשיב.

ניתן היום, ט' בתשרי התשע"ה (3.10.2014).

ה נ ש י א
